

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 265/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Miroslavom Vidovencom, advokátom, Námestie osloboditeľov 1, Michalovce, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 103/2010 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 103/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur a náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o nesústreďenom a neefektívnom postupe okresného súdu v napadnutom konaní, v dôsledku ktorého malo s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania dôjsť k porušeniu jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote. V konaní vo veci samej mala sťažovateľka procesné postavenie žalobkyne; predmetom napadnutého konania bol návrh sťažovateľky na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žaloba bola na okresnom súde podaná 17. júna 2010.

3. K priebehu napadnutého konania stručne uviedla, že po podaní žaloby sa jej bývalý manžel (ďalej len „žalovaný“) k pôvodnému žalobnému návrhu nevyjadril, na čo sťažovateľka po výzve okresného súdu svoj žalobný návrh spresnila podaním okresnému súdu doručeným 27. júna 2012. Ďalej uviedla, že k tomuto doplnenému žalobnému návrhu sa žalovaný vyjadril 26. septembra 2012, pričom prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až 15. októbra 2012. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 103/2010-972 zo 6. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 6. decembra 2019“). Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka 21. decembra 2019 odvolanie. Dodala, že v rámci napadnutého konania sa vystriedalo viacero zákonných sudcov (konkrétne piati, pozn.).

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka namieta nesústredený a neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní. Poukazuje najmä na to, že okresný súd vo veci rozhodol až po takmer desiatich rokoch od podania žaloby (rozsudkom zo 6. decembra 2019, pozn.). Dĺžku napadnutého konania považuje za neprimeranú, v rozpore s požiadavkou na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, a to aj s poukazom na to, že podľa názoru sťažovateľky napadnuté konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nevykazovalo osobitnú skutkovú a právnu zložitosť. Má za to, že svojím správaním negatívne neovplyvnila dĺžku napadnutého konania a prieťahy idú v plnej miere na ťarchu okresného súdu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Ústavný súd si v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného súdu vyžiadal jeho vyjadrenie k ústavnej sťažnosti, ako aj súdny spis týkajúci sa napadnutého konania.

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V 196/2022 doručenom ústavnému súdu 21. apríla 2022 v podstatnom uviedol, že vec bola právoplatne ukončená 31. decembra 2021, pričom poukázal na to, že konania týkajúce sa vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria medzi skutkovo a právne najnáročnejšie veci (teda nestotožňuje sa s tvrdením sťažovateľky o absencii skutkovej a právnej zložitosti, pozn.). S poukazom na rozsah súdneho spisu tiež poukázal na to, že preukázanie alebo vyvrátenie tvrdení sporových strán si vyžadovalo rozsiahle dokazovanie. Uviedol, že dĺžku napadnutého konania okrem právnej a skutkovej náročnosti veci ovplyvnilo aj to, že v prípade sťažovateľky dochádzalo opakovane k zmene právnych zástupcov. Dodal, že k opakovaným zmenám zákonných sudcov dochádzalo jednak v dôsledku námietok zaujatosti uplatnených sťažovateľkou a žalovaným, no zároveň zaujatými sa v dôsledku správania samotnej sťažovateľky cítili aj niektorí sudcovia. Na záver uviedol, že sa nestotožňuje s námietkami sťažovateľky o nesústredenom a neefektívnom postupe, okresný súd vykonával všetky potrebné úkony na riadne zistenie skutkového stavu pre rozhodnutie vo veci.

III.2. Prehľad procesných úkonov:

7. Z okresným súdom predloženého súdneho spisu týkajúceho sa napadnutého konania vyplýva, že žaloba sťažovateľky bola doručená 17. júna 2010, okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom zo 6. decembra 2019, proti ktorému podali odvolanie sťažovateľka aj žalovaný (doručené 21. decembra 2019 a 8. januára 2020, pozn.). Okresný súd spis s odvolaniami na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) predložil 2. októbra 2020 a krajský súd o podaných odvolaniach rozhodol rozsudkom č. k. 2 Co 163/2020 zo 4. novembra 2021 [(ďalej len „rozsudok krajského súdu zo 4. novembra 2021“); právoplatným 31. decembra 2021 a vykonateľným 1. februára 2022, pozn.], ktorým zmenil rozsudok okresného súdu zo 6. decembra 2019.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní okresného súdu.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľky. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (I. ÚS 390/2019).

10. Základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ústavný súd ochranu len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď porušenie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) trvalo alebo ešte pretrváva. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd ju odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 367/2021). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

11. Zo samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľky je zrejmé, že okresný súd v napadnutom konaní už vo veci samej meritórne rozhodol, a to rozsudkom zo 6. decembra 2019. Navyše, v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (22. decembra 2021, pozn.) bol už aj vydaný rozsudok krajského súdu zo 4. novembra 2021, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu zo 6. decembra 2019 (zároveň žiadnej zo sporových strán nepriznal náhradu trov konania,

pozn.). Na margo toho ústavný súd zdôrazňuje, že z okresným súdom predloženého spisového materiálu jednoznačne vyplýva, že oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu bolo na úradnej tabuli, ako aj na webovom sídle krajského súdu zverejnené v termíne od 29. októbra 2021 do 5. novembra 2021, teda sťažovateľka (zastúpená advokátom, pozn.) už v čase podania ústavnej sťažnosti mohla mať vedomosť o tom, že odvolací súd vo veci rozhodol (jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť k 31. decembru 2021, a to v dôsledku uplynutia úložnej lehoty doručenia do vlastných rúk s fikciou doručenia do elektronickej schránky právneho zástupcu sťažovateľky, pozn.). Okresný súd už teda v čase podania ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nemohol svojím postupom a konaním zasiahnuť do sťažovateľkou namietaných páv podľa ústavy a dohovoru.

12. Pretože sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavnou sťažnosťou doručenou jednak po vydaní rozsudku okresného súdu zo 6. decembra 2019 a zároveň už aj po vyhlásení rozsudku krajského súdu zo 4. novembra 2021 (ktorým vo veci samej meritórne rozhodol tak, že zmenil prvoinštančný rozsudok, pozn.), k porušovaniu práva na prejednanie veci bez priet'ahov postupom okresného súdu tak už nemohlo dochádzať.

13. Vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

14. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu